

2022-2025 оқу жылының мектеп кітапханасының жұмысын талдау.

Кітапхана 2022/2025 оқу жылы ішінде мектептің оқу-тәрбие жұмысының жоспарына, кітапхана жұмысының жоспарына сәйкес жұмысты жүзеге асырды:

- мектеп алдына қойылған міндеттерді шешуге жәрдемдесті;
- мектеп кітапханасын білім беру мекемесінің ақпараттық-білім беру орталығы ретінде қалыптастыруға ықпал етті;

Мектеп кітапханасының менгерушісі Хавил Гүлжанат білімі орта арнайы кітапхана. Жұмыс өтілі 14 жыл. Кітапханашының жұмысы мектеп директоры бекіткен жоспар бойынша жүзеге асырылады.

Кітапхана жалпы ауданы 65 м.кв.

Жабдық – стелаждар 10, парта – 5, орындық – 5, кітапхана үстелі-1, шкаф – 2, компьютер – 1, МФУ-1, ноутбук-1.

Мектеп кітапханасы 2022/2025 оқу жылында келесі міндеттермен жұмыс істеді:

- Оқушылардың өз Отанына деген құндылық көзқарасына негізделген және азамат пен патриоттың әлеуметтік ролін орындауға дайындығын қалыптастыруға бағытталған белсенді азаматтық және жеке ұстанымын қалыптастыру;
- Кітапханашының кәсіби қызметіне ақпараттық технологияларды енгізу.

Мектеп кітапханасы оқу жылында мектеп бағдарламаларына көмектесу әдебиеті мен методикасына назар аударды. Сондай-ақ, ол балалардың оқу әдетін, бүкіл оқу кезеңінде кітапхананы пайдалану қажеттілігін дамытып, қолдады.

Мектеп кітапханасы-біздің оқушылар үшін алғашқы ақпараттық орталық. Дәл осы жерде өз бетінше іздеу, алынған ақпаратты сыни бағалау, әртүрлі көздерден алынған ақпаратты салыстыру дағдылары алынады. Оқу жылы ішінде жоспарға өзгерістер мен толықтырулар енгізілді, бұл негізінен мерзімін, уақытын ауыстыруға немесе бұрын жоспарланбаған іс-шараларды өткізуге байланысты болды.

2022/2025 оқу жылындағы кітапхана жұмысының негізгі көрсеткіштері:

Кітапхананың жалпы қоры – 18242 дана.

Оқулықтар – 5182 мемлекеттік тілде –3010 дана

Негізгі қор - 13060 дана мемлекеттік тілде –4965 дана

Оқу жылы	Кітап қоры	Оқырман саны	Келушілер саны	Берілген кітапта
----------	------------	--------------	----------------	------------------

				р саны
2022 – 2023	18093	60	657	1228
2023 – 2024	18149	60	700	1320
2024 - 2025	18242	65	762	1365

Оқушылардың оқу материалымен қамтамасыз етілуі

Сыныптар бойынша сәйкестік:

- 1 сыныптар – 2
- 2 сыныптар – 5
- 3 сыныптар – 6
- 4 сыныптар – 3
- 5 сыныптар – 7
- 6 сыныптар – 1
- 7 сыныптар – 6
- 8 сыныптар – 3
- 10 сынып – 1
- 11 сынып – 4

Кітапхана қорымен жұмыс:

Кітапхана қорымен жұмыс оқу жылы бойы жүргізіледі. Қормен жұмыс істеу кезінде есепке алуды қамтамасыз ету үшін кітапханада мынадай құжаттама жүргізіледі:

- Қордың жиынтық есебі кітабы;
- оқулықтардың құрылымы;
- түгендеу кітабы;
- "есептен шығару актілері" папкасы;
- сыныптар бойынша оқулықтар беруді есепке алу журналы.

Мұғалімдерді кітаптардың жаңа түсімдерімен таныстыру үшін жаңа әдебиеттердің ақпараттық тізімдері рәсімделеді. Кітаптардың түсуіне қарай кітапханада "жаңа оқулықтар" сөресі рәсімделеді. 1 қыркүйекке дейін мектептің барлық оқушылары оқулықтармен қамтамасыз етілді. Оқулықтар электронды тасымалдағыштарда бар. Кітапхананың мерзімді басылымдары өткен жылдың деңгейінде қалып отыр, дегенмен бұл оқушылар мен мұғалімдер арасында үлкен сұранысқа ие газеттер мен журналдар. Жас оқушылар арасында "Балдырған" және "Балапан әлемі" журналдары, "Дружные ребята" газеттері ерекше танымал.

Кітап қорының сақталуын қамтамасыз ету үшін оқырмандардың формулярлары үнемі тексеріліп тұрады. Жеке жұмыс жүргізілетін борышкерлердің тізімдері жасалады. Нәтижесінде әдебиеттің едәуір бөлігі кітапханаға қайтарылды. Жыл бойы оқулықтарды сақтау бойынша рейдтер үнемі жүргізіліп отырды. Оқу жылының соңында оқулықтар құрастырылған кесте бойынша кітапханаға тапсырылады, жоғалған оқулықтар жоқ. Оқулықтардың сақталуының алдын алу мақсатында кітапханашы абонементте оқушылармен, ал сынып жетекшілерімен мектептің педагогикалық кеңестерінде әңгімелесулер өткізеді.

Оқырмандармен жұмыс. Жаппай жұмыс:

Кітапхана жұмысында балаларды кітапқа тартудың, оқуға деген қызығушылықты арттырудың әртүрлі формалары мен әдістері қолданылды.

Жыл басында "біздің балалар не оқиды" атты зерттеу жүргізілді. Ата - аналардың, мұғалімдердің, кітапханашының бақылаулары қазіргі балалардың 5-10 жыл бұрынғы құрдастарына қарағанда аз оқи бастағанын көрсетеді. Оқуға деген қызығушылықтың төмен себебі-теледидарға, компьютерлік ойындарға, интернетке деген құштарлық. Балалар негізінен бағдарлама бойынша әдебиеттерді, шытырман оқиғалы әдебиеттерді оқиды.

Бұл жұмыстағы маңызды формалардың бірі-бұқаралық іс-шаралар, өйткені сабақтан тыс іс-шараларда балалармен тікелей қарым-қатынас жүреді. Бұл шолулар, әдеби ойындар, викториналар, мерекелер, конкурстар және т.б. әдебиеттерге шолу жасалды. Кітапхана өткізген барлық іс-шаралар патриоттық, адамгершілік, эстетикалық тәрбиеге ықпал ететін және кітап пен оқудың тартымды бейнесін қалыптастыратын оқушыларға әдеби, тарихи білім беруге бағытталған. Кітапхана қызметінің маңызды бағыты қорды көрмелер арқылы ашу болып табылады. Кітапханада мерейтойлық және айтулы күндерге, сондай-ақ түрлі айлықтарға арналған түрлі көрмелер рәсімделеді. Сондай-ақ, "Токтар Әубәкіровтің алғашқы ұшуына 30 жыл", "Ы Алтынсаринның туганына 180 жыл" сондай ақ тұрақты жұмыс істейтін кітап көрмелері бар. ", "Республика күні", "Қуанышпен оқимыз". "Соғыс жолдары – Жеңіс жолдары" және т. б. Орыс және шетел жазушылар Ф.М. Достовеский, Н.А. Некрасов, Н. М. Карамзин, В.П. Катаевтың мерейтойларына.Г. Распутин, К.и. Чуковский, В. М. Гюго және басқа жазушылар тақырыптық сөрелер мен кітап көрмелерін үнемі безендіріп отырды.

Күнтізбелік күндерге арналған көрмелер циклдері ең маңызды және сәтті болды: "Білім нұры", "Ұлттық валюта күні", "Рахмет, мұғалім", "Кітап әлемі қандай әдемі", "Отан туралы, батылдық туралы, даңқ туралы". "Соғыс жолдары-Жеңіс жолдары!».

"Оқуға құштар мектеп" жобасы бойынша іс-шара тек кітапхана қабырғасында және мектеп сыныптарында ғана емес, оқушылардың ата – аналарымен де өткізіледі ойындар, конкурстар, викториналар: "кітапхана, кітап, мен, бірге тату

отбасымын" 3-4 сыныптар, "Кітапхана – біздің кітап үйіміз" 1-2 сыныптар, "Бірге оқу қызықты" 4-5 сыныптар, "Біз бүкіл Отбасымызбен оқимыз" 8-9 сыныптар, 4 сыныптар; сурет байқаулары: "Күз аспанды торлады" 5-6 сыныптар, "Сүйікті кітаптың сүйікті кейіпкері" 4-6 сыныптар, "Сүйікті ертегі кейіпкерлері" 2-4 сыныптар;

Сондай-ақ, сыныптарда аптасына бір рет "20 минут дауыстап оқу" өткізіледі. Ұлы Жеңіс күніне орай оқушылардың барлық санаттарына арналған "Соғыс туралы кітаптарды оқыңыз" кітапхана сағаты, сондай-ақ "Есте сақтау қорқынышты, ұмытпау керек" еске алу және қайғы сағаты өткізілді. "Ешқашан ұмытпайық", "Блокада" және Жамбыл Жабаевтың кітабынан үзінділер оқылды.

Топтық және жаппай қызмет көрсетудің негізгі формалары:

- кітап көрмелері, жаңа әдебиеттерді ашық қарау, кітап шолулары және т.б. кітап көрмелерінің тақырыбы әр түрлі болды, олардың көмегімен кітапхана қоры кеңінен ашылды. Ағымдағы оқу жылында кітапханаға келушілер танысқан 9-дан астам көрмелер мен тақырыптық сөрелер рәсімделді. Көрме формалары әр түрлі болды: шақыру көрмесі, мерейтойлық күндерге арналған көрмелер, жана көрме, викторина көрмесі. Кітап көрмелері мектептің жұмыс жоспарына сәйкес рәсімделді. Сондай-ақ, мектепте "Букроссинг" кітап бұрышы безендірілген, онда оқушылар мен мұғалімдер өздеріне ұнайтын кітапты алады, содан кейін басқаларға ұсынады, әңгімелейді және кітап алмасады.

Оқырман формулярларын талдау қорытындысы бойынша 2022/2025 оқу жылында ең белсенді оқырмандар анықталды. Бұл негізінен 2-4 сынып оқушылары, сонымен қатар 7 сынып оқушылары.

Оқушыларды кітапханаға тарту мақсатында мектеп кітапханасына, аудандық кітапханаға экскурсиялар өткізілді, аудандық кітапханасымен мектеп кітапханасы тығыз жұмыс істейді. Бірінші сынып оқушылары арасында кітапхананы пайдалану ережелері туралы экскурсиялар мен әңгімелер өткізілді.

Оқушылардың оқу формулярларын талдау негізінде кітапхана сынып жетекшілерімен бірлесіп, кітапханаға сирек баратын оқушыларды оқуға тарту бойынша сыныптарда жұмыс жүргізді.

Анықтамалық-библиографиялық, ақпараттық жұмыс:

Мектеп кітапханасы компьютерлермен жабдықталған, бұл кітапхана қызметінде жаңа ақпараттық технологияларды қолдануға мүмкіндік береді. Оқушылар дәстүрлі емес ақпарат құралдарында жиналған ақпаратты пайдалануға мүмкіндік алды. Компьютерлік технологиялар оқулықтар қорына

тапсырыс беру және есеп беру үшін пайдаланылды; кітапхана қызметін талдау. Әр түрлі пәндер бойынша нұсқаулық-әдістемелік хаттар, сондай-ақ емтихандарға дайындалу және кәсіптік бағдар беру материалдарының тандау жасалды. Кітапханада шағын мектеп кітапханасы бар. Мұғалімдер мен оқушылар кітапхананы әлі де белсенді пайдаланбайды, сондықтан электрондық GR насихаттау бойынша кітапхана жұмысы жүргізілуде.

Кәсіби деңгейін арттыру:

Аудан кітапханашыларының ӘБ отырысына қатысу, арнайы әдістемелік әдебиеттерді зерделеу, семинарларға қатысу, әріптестердің жұмыс тәжірибесімен танысу.

Қорытынды:

2022/2025 оқу жылында кітапханада оқырманмен жұмыс істеудің әртүрлі формалары мен әдістері қолданылды-бұл әдеби викториналар, батылдық сабақтары, пікірталастар, әңгімелер, оқулар және т. б.

Жыл бойы мұғалімдерге, сынып жетекшілеріне бұқаралық іс-шараларды, сынып сағаттарын, пәндік апталарды өткізуге көмек көрсетілді. Әдебиеттер тандалды, кітап көрмелері жасалды. Мектеп кітапханасы оқушыларға үнемі өзін-өзі тәрбиелеу қажеттілігін сіңірді, жауапкершілікті тәрбиеледі, мектеп бағдарламаларына көмектесу үшін әдебиеттерді насихаттауға назар аударды.

Кітапханада 2022/2025 оқу жылында жұмыс істеу қажеттілігін анықтады. Негізгі проблемалар анықталды: қазіргі заманғы балалар әдебиеті, танымдық әдебиет, салауатты өмір салты, Мамандық таңдау, бастауыш және орта мектеп жасына арналған спорт және қазақ тіліндегі көркем әдебиет жеткіліксіз. Кітапхана қоры анықтамалық, әдістемелік әдебиеттермен, электронды оқыту құралдарымен жеткіліксіз толықтырылуда.

2022/2025 оқу жылындағы мектеп кітапханасының жұмысын талдай отырып, келесі қорытынды жасауға болады:

Осы оқу жылына қойылған негізгі міндеттер орындалды. Мектеп кітапханасы жыл бойы мұғалімдерге, сынып жетекшілеріне бұқаралық іс-шараларды өткізуге көмек көрсетті. Әдебиеттерді, сценарийлерді, өлеңдерді таңдауға көмек көрсетілді; кітап көрмелері рәсімделді. Кітапхана кітап пен оқуды насихаттау бойынша жұмыс жүргізді, оқырман активімен жұмыс жасады, сонымен қатар кітапхана пайдаланушыларына ақпаратты әртүрлі ақпарат құралдарында қолдануға үйретті.

Мектеп кітапханасының меңгерушісі

Хавил Гүлжанат